

פקודת בריאות העם, 1940^{2,1}

חלק א'

מבוא

השם

1. פקודה זו תיקרא פקודת בריאות העם, 1940.

פירוש (תיקונים: 1947, התשנ"א)

2. בפקודה זו יהיו למונחים הבאים הפירושים שבצדם, חוץ אם ענין הכתוב יחייב פירוש אחר:

1. ע"ר 1065, 1940, תוס' 1, עמ' (ע) 191, (א) 239.
תיקונים: ע"ר 1436, 1945, תוס' 1, עמ' (ע) 116, (א) 154;
ע"ר 1502, 1946, תוס' 1, עמ' (ע) 170, (א) 195;
ע"ר 1588, 1947, תוס' 1, עמ' (ע) 132, (א) 161;
ע"ר 48, התש"ט, תוס' 1, עמ' 169;
ס"ח 134, התשי"ג, עמ' 162;
ס"ח 354, התשכ"ב, עמ' 12;
ס"ח 423, התשכ"ד, עמ' 80;
ס"ח 466, התשכ"ה, עמ' 270;
ס"ח 596, התש"ל (1.7.1970), עמ' 102;
ס"ח 710, התשל"ג (27.7.1973), עמ' 232;
ס"ח 946, התש"ם (22.11.1979), עמ' 8;
ס"ח 976, התש"ם (18.7.1980), עמ' 157 [התש"ם (מס' 2)];
ס"ח 1113, התשמ"ד (30.3.1984), עמ' 93;
ס"ח 1246, התשמ"ה (31.3.1988), עמ' 63;
ס"ח 1252, התשמ"ה (23.6.1988), עמ' 94 [התשמ"ה (מס' 2)];
ס"ח 1346, התשנ"א (1.3.1991), עמ' 98;
ס"ח 1371, התשנ"ב (13.11.1991), עמ' 10;
ס"ח 1426, התשנ"ג (15.7.1993), עמ' 131;
ס"ח 1428, התשנ"ג (28.7.1993), עמ' 143 [התשנ"ג (מס' 2)];
ס"ח 1622, התשנ"ז (10.4.1997), עמ' 147;
ס"ח 1645, התשנ"ח (15.1.1998), עמ' 64.
2. תיקוני התוספת השנייה: ק"ת 1080, התשכ"א, עמ' 555;
ק"ת 1098, התשכ"א, עמ' 884 [התשכ"א (מס' 2)];
ק"ת 2356, התשכ"ט, עמ' 997;
ק"ת 2955, התשל"ג, עמ' 588;
ק"ת 3028, התשל"ג, עמ' 1568 [התשל"ג (מס' 2)];
ק"ת 3662, התשל"ז (9.2.1977), עמ' 882;
ק"ת 4182, התשמ"א (23.11.1980), עמ' 187;
ק"ת 4378, התשמ"ב (7.7.1982), עמ' 1278;
ק"ת 4397, התשמ"ב (1.9.1982), עמ' 1564 [התשמ"ב (מס' 2)];
ק"ת 4555, התשמ"ד (10.11.1983), עמ' 410;
ק"ת 5526, התשנ"ג (8.6.1993), עמ' 874;
ק"ת 5687, התשנ"ה (29.6.1995), עמ' 1568;
ק"ת 5716, התשנ"ו (23.11.1995), עמ' 163;
ק"ת 5760, התשנ"ו (11.6.1996), עמ' 1001 [התשנ"ו (מס' 2)].

"יום" ו"שעות היום" פירושה הזמן שבין שעה שמונה בבוקר ושעה חמש בערב;
"משרד" 1 פירושו משרד הבריאות;
"מנהל" פירושו מנהל שירותי הרפואה או בא-כוח מוסמך של מנהל שירותי
הרפואה 2 בכפוף לאמור בסעיף 42א;
"לשכת-בריאות מחוזית" 3 פירושו לשכה מחוזית של משרד הבריאות, וכולל
משרד-נפה של אותו משרד;
"בית-חרושת" כולל בית-מלאכה ומקום עבודה;
"בית" פירושו כל בנין או מבנה המשמש לדירה לבני-אדם, והוא כולל בית-ספר,
חנות, בית-חרושת או בנין אחר שבהם דרים או עובדים בני-אדם;
"מפקח" - מי ששר הבריאות או השר לאיכות הסביבה, לפי הענין, הסמיכו
כמפקח לענין פקודה זו;
"קרקע" כוללת מים וכל זכות או שעבוד על הקרקע או המים;
"רופא בעל רשיון" פירושו רופא מוסמך שניתן לו רשיון לעסוק ברפואה
בישראל;
"הרשות הסניטרית המקומית" בתחום העירוני פירושה מועצת העיריה ובאזור
המתנהל ע"י מועצה מקומית פירושה המועצה המקומית, ואילו בתחומים
שאין בהם לא מועצה מקומית ולא מועצת-עיריה פירושה - הממונה על איכות
הסביבה כמשמעותו בסעיף 42א, ולענין סעיפים 66 עד 68 - בא כוחו המקומי
של משרד הבריאות;
"מחזיק" לגבי בנין או חלק מבנין פירושו המחזיק בהם, או ממונה או
משגיח עליהם או מנהלם, אם לחשבונו הוא ואם בתור מורשה של אדם אחר,
ואילו לגבי אניה פירושו רב החובל או אדם אחר הממונה באותה שעה עליה;
"בעלים" פירושו האדם המקבל באותה שעה את שכר הדירה או דמי החכירה
או הרווחים של המקום אשר אליו מתייחסת מלה זו, אם לחשבונו הוא ואם
בתור מורשה של אדם אחר או בשמו או אשר היה מקבל את השכר הנ"ל אילו
היה המקום מושכר;
"המקום" כולל בנינים או קרקעות בכל צורת חזקה שהיא, בין פתוחים ובין
סגורים, בין שבנו עליהם ובין שלא בנו עליהם, בין ציבוריים ובין
פרטיים ובין שמחזיקים אותם עפ"י סמכות מכוח החוק ובין שאין מחזיקים
אותם עפ"י סמכות מכוח החוק;
"כלי רכב 1 ציבורי" פירושו כל מין כלי-רכב, בין שהוא נע בכוח מנוע
ובין שהוא רתום לבהמות, המשמש או מכוון לשמש להובלת נוסעים בשכר;

1. במקור: "מחלקת הבריאות".
2. במקום "מנהל השירותים הרפואיים" (או: מנהל שירותי הרפואה) יש לקרוא "המנהל הכללי של משרד הבריאות" (ראה תוספת לפקודת פקידי הממשלה (שינוי תארים), 1940).
3. במקור: "משרד-בריאות מחוזי". בתיקונים מהתשכ"ב ומהתשכ"ה משתמשים בביטוי "לשכת-בריאות מחוזית".

"רופא מחוזי" 1 - רופא ממשלתי ששר הבריאות הפקידו על לשכת-בריאות מחוזית או נפתית;
"רופא ממשלתי" - רופא בשירות משרד הבריאות;
"אניה" כוללת ספינת מפרש או קיטור או סירה שאינה שייכת לממשלת ישראל או לכל ממשלה אחרת;
"רחוב" כולל כל כביש, רחבה או מעבר, בין שהם רשות הרבים ובין שאינם רשות הרבים, שיש לציבור זכות המעבר בהם, וכן הדרך אשר על פני כל גשר ציבורי וכן כל כביש או מעבר המשמשים או המכוונים לשמש אמצעי גישה לשני בתים או יותר בין שיש לציבור זכות המעבר בהם ובין שאין לציבור זכות המעבר בהם, וכל הצנורות, התעלות והגומות שבצדי רחובות רואים אותם כחלק מאותו רחוב;
"נפה" מובנה אחת הנפות האדמיניסטרטיביות, שלהן מחולקת ישראל בידי הממשלה;
"כפר" פירושו כל עיר או כפר, פרט לעיר שיש בה מועצת-עיריה, והוא כולל נקודה חקלאית;
"רשות הכפר" פירושה המועצה המקומית לגבי כפר שיש בו מועצה מקומית ובמקרים אחרים פירושה המוכתר וזקני העדה באותה שעה.

חלק ב'

יצירת אזורים ורשויות

אזורים סניטריים עירוניים וכפריים (תיקון התשנ"א)
3. (1) לצורך פקודה זו תחולק הארץ לאזורים שיהיו קרויים:
(I) אזורים סניטריים עירוניים, וכן
(II) אזורים סניטריים כפריים
(לשם הקיצור קרויים אזורים אלה בפקודה זו בשם "אזורים עירוניים" ו"אזורים כפריים"), ואזורים עירוניים וכפריים אלה יהיו כפופים לשיפוטן של רשויות סניטריות מקומיות, כמוגדר בסעיף 2, אשר תהיינה להן הסמכויות המוזכרות בפקודה זו.
(2) אזורים סניטריים עירוניים יהיו האזורים הכפופים מזמן לזמן לשיפוטה של מועצת עיריה או של מועצה מקומית שהוקמה עפ"י פקודת העיריות, 1934, או פקודת המועצות המקומיות.

אזורים סניטריים כפריים יהיו אותם האזורים ששר הבריאות או השר לאיכות הסביבה, כל אחד בתחומי אחריותו, יכריז עליהם מזמן לזמן בצו אזורים סניטריים כפריים.

(תיקון התשל"ג) חלק ב' 1

1. בכל מקום בפקודה שנאמר בו "רופא ממשלתי ראשון" יבוא "רופא מחוזי".

השירות הסניטרי

קביעת תקנים (תיקונים: התשל"ג, התשנ"א)
3א. השר לאיכות הסביבה או שר הבריאות, כל אחד בתחומי אחריותו, יחד עם שר הפנים, ובהתייעצות עם הרשויות המקומיות הנוגעות בדבר, רשאים לקבוע בתקנות הוראות בדבר ארגונו, תפקידיו ומקורות מימונו של השירות הסניטרי ברשויות הסניטריות המקומיות.

כשירות (תיקון התשנ"א)
3ב. (א) שר הבריאות והשר לאיכות הסביבה רשאים לקבוע בתקנות, כל אחד בתחומי אחריותו, את הכשירות של התברואנים ושל עובדים אחרים ברשויות הסניטריות המקומיות ובשירות המדינה העוסקים בתפקידים בריאותיים וסביבתיים, לפי הענין.
(ב) לא יתמנה אדם למשרה ברשות סניטרית מקומית או בשירות המדינה שנקבעו לה תנאי כשירות לפי סעיף זה אלא אם כן נתקיימו בו תנאי הכשירות.

תקנות (תיקון התשנ"א)
52. השר לאיכות הסביבה רשאי, באישור ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת, להתקין תקנות לשם ביצוע הוראות חלק זה.

(תיקון התש"ל) חלק ה'1

איכותם התברואית של מים

הגדרות (תיקון התש"ל)
52א. בחלק זה -
"איכות תברואתית" - תכונות ביאולוגיות, פיסיקליות, כימיות, רדיואקטיביות או אורגנולפטיות;
"מי-שתיה" - מים המיועדים לשתיה ולבישול-מזון, ובתעשיית-מזון - מים המיועדים להיכנס להרכב המזון או הבאים במגע, או העלולים לבוא במגע, עם חומר מהחמרים שמהם מורכב המזון;
"מיתקן למי-שתיה" - כל מיתקן או אבזר המשמשים להפקתם, להספקתם, להובלתם או לצריכתם של מי-שתיה;
"ספק" - כל המספק מים לאחר;
"רשות בריאות" - מי ששר הבריאות מינהו רשות בריאות לצורך חלק זה.

תקנות בדבר איכותם התברואתית של מים (תיקון התש"ל)
52ב. (א) שר הבריאות רשאי להתקין תקנות -
(1) הקובעות את איכותם התברואתית של מי-שתיה, בין דרך כלל ובין

למקום פלוני או לשימוש פלוני;
(2) הקובעות תנאים תברואיים למקור-מים המיועד לשמש מקור מי-שתיה ולמיתקני מי-שתיה;

- (3) המחייבות או המסמיכות לחייב בעלי-מיתקנים להפקת מים ממקורות-מים שאינם ראויים לשתייה, להספקתם, להובלתם או לצריכתם, להציב, על חשבונם, שלטי-אזהרה נגד השימוש במים אלה כמי-שתייה;
- (4) בדבר ההיבט התברואי של תכנון, התקנתן והפעלתן של מערכות מי-שתייה;
- (5) בדבר תקינותם התברואית של מיתקנים למי-שתייה.
- (ב) תקנות לענין פיסקה (5) לסעיף-קטן (א) יותקנו לאחר התייעצות עם שר החקלאות.

קיום התקנות (תיקון התש"ל)
ג.52. (א) לא יספק ספק מי-שתייה שאינם בהתאם לאיכות תברואתית שנקבעה.
(ב) לא יחזיק אדם מיתקן מי-שתייה אם אינו בהתאם לתקנה בדבר תקינותו התברואית.

סמכויות כניסה ובדיקה (תיקון התש"ל)
ד.52. אדם שהורשה לכך מטעם שר הבריאות רשאי להיכנס, בכל עת סבירה, למקום שנמצא בו מקור-מים או מיתקן למי-שתייה, בין שהוא בשימוש ובין שאינו בשימוש, ליטול, ללא תשלום, דוגמאות-מים בכמויות הנחוצות לצורך בדיקת איכותם התברואית ולערוך ביקורת על התקינות התברואית של מיתקן למי-שתייה, ובלבד שלא ייכנס אדם לחצרים המשמשים למגורים בלבד ללא רשותו של המחזיק בחצרים.

חובה לבצע בדיקות (תיקון התש"ל)
ה.52. (א) כל ספק חייב לבצע, על חשבונו, במעבדה מוכרת לכך מטעם שר הבריאות, בדיקות איכות תברואית של מי-שתייה, בתנאים, בשיטות ובתדירויות שנקבעו בתקנות, ולהביא את תוצאות הבדיקות לידיעת רשות-בריאות, כל אימת שיידרש לכך.
(ב) הוראות סעיף-קטן (א) יחולו גם על רשות מקומית לגבי מי-שתייה שהיא מספקת, אולם היא לא תחוייב בתשלום בעד הבדיקות האמורות אלא בהסכמת שר הפנים.
(ג) הרישומים הנוגעים לביצוע הבדיקות וממצאיהן יעמדו, במעבדה המוכרת ובכל עת סבירה, לעיונם של רשות-בריאות, של רופא ממשלתי ושל מי ששר הבריאות הסמיכו לכך.

פסילת מי-שתייה (תיקון התש"ל)
ו.52. מצאה רשות-בריאות כי מי-שתייה אינם תואמים את האיכות התברואית שנקבעה, רשאית היא לפסול את המים לשימוש כמי-שתייה, ומשנפסלו כאמור, לא יופקו ולא יסופקו לשימוש כמי-שתייה; אולם רשאית רשות הבריאות להתיר את הפקתם או הספקתם של מים שנפסלו כאמור לשימוש מסויים משימושי מי-השתייה בתנאי שיינקטו האמצעים שתורה עליהם למניעת סיכון בריאותי.

מילוי הוראות רשות הבריאות (תיקון התש"ל)
ז.52. (א) מקור-מים או מיתקן למי-שתייה, שמימיהם נפסלו כאמור בסעיף 52, רשאית רשות-בריאות להורות למחזיק בהם על האמצעים שעליו לנקוט ועל הפעולות שעליו לבצע כדי למנוע סיכון בריאותי או כדי שהמים יהיו ראויים לשימוש כמי-שתייה.
(ב) לא מילא המחזיק תוך זמן סביר אחרי ההוראות שניתנו לו כאמור בסעיף-קטן (א), רשאית רשות הבריאות להטיל על עובד משרד הבריאות לנקוט באמצעים או לבצע את הפעולות הנחוצות לשם כך ולגבות מבעל מקור-המים

או המיתקן למי-שתיה את ההוצאות שהוצאו לשם זה.

מקומות המוחזקים ע"י צה"ל (תיקון התש"ל)
52ח. היו מקור-מים או מיתקן למי-שתיה נמצאים במקום המוחזק על ידי צבא-הגנה לישראל, לא תינתן הרשאה ולא יוטל על אדם לבצע פעולה לפי חלק זה או תקנות שהותקנו לפיו, אלא אם אותו אדם משרת בחיל-רפואה של צבא-הגנה לישראל או הוסמך לכך על ידי שר הבטחון.

מתן הוראות וביצוע פעולות ע"י נציב המים (תיקון התש"ל)
52ט. (א) כל אימת שיש בהוראות רשות-בריאות לפי חלק זה לפגוע ברשיון-הפקה שנתן נציב המים לפי חוק המים, התשי"ט-1959, או בהוראה שנתן לפי החוק האמור או תקנות שהותקנו לפיו, לגבי משטר התפעול של מקור-מים מבחינה כמותית - תינתן ההוראה לספק על ידי נציב המים, על פי דרישת רשות הבריאות.

(ב) לא מילא הספק אחרי ההוראה תוך הזמן הנקוב בה, ינקוט נציב המים או מי שהסמיך לכך באמצעים ויבצע את הפעולות הנחוצות להבטיח קיום ההוראה ויגבה מאת הספק את ההוצאות שהוצאו לשם כך.
(ג) היה צורך בפעולה למניעת נזק מיידי חמור, תבצע את הפעולה רשות-בריאות ותתן הודעה על כך לנציב המים.

הוראות נציב המים בדבר ייעוד מים שנפסלו (תיקון התש"ל)
52י. פסלה רשות-בריאות מים לשמש כמי-שתיה, רשאי נציב המים להורות על שינוי ייעודם של המים שנפסלו ועל הספקת מים ממקור אחר במקום המים שנפסלו.

עונשין (תיקון התש"ל)
52יא. העובר על הוראה מהוראות חלק זה או על תקנה שהותקנה לפיו, דינו - מאסר ששה חדשים או קנס 5,000 לירות, ובעבירה נמשכת - קנס נוסף 100 לירות לכל יום שבו נמשכה העבירה.

(תיקון התשנ"א) חלק ו'